

Standaardisatieraad Nationaal Archief, 28 november 2024

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Datum
11 november 2024

Bijlage
4

memo

Accordering laatste modules
Handreiking Sociale media archivering

Gevraagd besluit

De Standaardisatieraad wordt verzocht om voor de Handreiking Sociale media archivering:

- de volgende nieuwe modules te accorderen:
 - Module Waardering en selectie
 - Module Archiveren ('technieken en criteria')
 - Module praktijkvoorbeelden
- de aanvulling op de volgende bestaande module te accorderen:
 - Juridisch kader

Na accordering zal het Nationaal Archief van de modules een webpublicatie maken. Het is mogelijk dat bij die slag nog redactionele aanpassingen zullen plaatsvinden.

1. Algemene toelichting

Overheden gebruiken al geruime tijd sociale media. Platformen zoals Twitter (X) en Instagram worden voor een breed scala aan doeleinden ingezet. Archivering is echter een uitdaging. Gebruikers hebben geen volledige controle over de door het platform opgeslagen informatie. Hierdoor is het archiveren van informatie op de platformen in veel gevallen een zeer beperkte of geheel niet ingebouwde functionaliteit. Dit vormt een risico wat kan leiden tot grootschalig verlies van (overheids)informatie.

Er is al e.e.a. ontwikkeld op het gebied van sociale media archivering voor overheidsinformatie. Zo heeft het Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding (Rddi) in samenwerking met het Nationaal Archief o.a. het kennisproduct 'Bouwblokken voor duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie op sociale media' opgeleverd.

De Handreiking Sociale Media Archivering bouwt verder op de reeds opgedane kennis omtrent het onderwerp om tot een landelijke handreiking te komen. Op deze

manier kan deze geborgd, uitgebreid en gedeeld worden met het bredere netwerk van informatie- en communicatieprofessionals.

Begin 2024 is gestart met de ontwikkeling van dit kennisproduct. In juni heeft de Standaardisatieraad de eerste drie modules geaccordeerd: de afbakening van overheidsinformatie op sociale media, het juridisch kader en de aanbevelingen voor communicatieprofessionals die sociale media gebruiken. Deze modules zijn ondertussen op de website van het Nationaal Archief gepubliceerd: www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/handreiking-sociale-media-archivering.

2. Inhoudelijke toelichting

Sociale media archivering is een herkenbaar voorbeeld van het zoeken naar de juiste balans tussen verschillende perspectieven. Juist daarom zijn bij de ontwikkeling van de verschillende modules duidelijke standpunten ingenomen en dito keuzes gemaakt. Die zijn in lijn met deze van het Rddi-project én worden door alle leden van de redactiegroep onderschreven.

Zo is in de module 'Waardering en selectie' bewust gekozen voor mogelijke waarderingen die gekoppeld worden aan overkoepelende processen. En bijvoorbeeld niet aan sleutelfuncties. Die laatste zijn vooral geschikt voor waardering en selectie van berichtenverkeer zoals e-mail en chat, waarbij de reconstructie van besluitvorming centraal staat. Sociale media spelen een heel andere rol en vragen dus een heel andere aanpak en dito waardering(criterium).

Voorts wordt in de module 'Archiveren' de eerdere conclusie van het RDDI-project bevestigd dat op dit moment een combinatie van meerdere technieken nodig is om overheidsinformatie op sociale media duurzaam toegankelijk te maken en te houden. Vanwege snelle ontwikkelingen bij zowel de sociale media platformen als de specifieke tools om informatie op deze platformen te registreren is ervoor gekozen om de focus te houden op de overkoepelende technieken. Voor meer informatie worden lezers doorverwezen naar netwerken binnen de community. Ook is er verder ingezoomd op de output van deze technieken en wat deze output precies bevat (essentiële kenmerken).

Tot slot is bij één praktijkvoorbeeld duidelijk geworden dat in de eerder geaccordeerde module 'Juridisch kader' een verwijzing ontbrak naar de juridische gevolgen van de opslag van gegevens binnen of buiten de Economische Europese Ruimte. En de gevolgen die dit heeft bij de eventuele keuze om beroep te doen op een externe partij of tool.

3. Proces van totstandkoming

Deze modules zijn opgesteld door het NA, in nauwe samenwerking met het veld. Conceptversies zijn tijdens drie vergaderingen besproken met en getoetst door een redactiegroep.

Nationaal Archief

Onze referentie
49094980

Datum
11 november 2024

In de redactiegroep nemen experts van de volgende organisaties zitting:

- Gemeente Nijmegen
- Gemeente Rotterdam
- Stadsarchief Amsterdam
- Universiteit Leiden
- Ministerie van Financiën
- Nationaal Archief